

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 11. december 2018
Kontor: Procesretskontoret
Sagsbeh: Ketilbjørn Hertz
Sagsnr.: 2018-0037-0028
Dok.: 944736

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 3 (L 74) vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven og lov om retsafgifter (Udvidelse af statslige myndigheders adgang til at møde i retssager ved egne ansatte, indførelse af adgang til at klage over advarsler meddelt dommere og dommerfuldmægtige, fritagelse for retsafgift i sager om medmoderskab m.v.), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 7. december 2018.

Søren Pape Poulsen

/

Lars Solskov Lind

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 3 (L 74) vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven og lov om retsafgifter (Udvidelse af statslige myndigheders adgang til at møde i retssager ved egne ansatte, indførelse af adgang til at klage over advarsler meddelt dommere og dommerfuldmægtige, fritagelse for retsafgift i sager om medmoderskab m.v.) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren yde teknisk bistand til et ændringsforslag, der indebærer, at der stilles samme krav til de jurister, der er ansat i statslige myndigheder, som skal give møde i by- og landsret, som der stilles til advokatfuldmægtige, der skal bestå en retssagsprøve i byretten og til advokater, der skal bestå prøvesager i landsretten, jf. høringssvaret til lovforslaget fra Den Danske Dommerforening, og vil ministeren redegøre for sin holdning til et sådant ændringsforslag?”

Svar:

1. Den Danske Dommerforening har i et høringssvar over et udkast til lovforslaget anført, at der efter Dommerforeningens opfattelse bør stilles samme krav til de offentlige myndigheders egne jurister, der møder i byretten og landsretten, som der stilles til advokatfuldmægtige, der skal bestå en retssagsprøve i byretten, og til advokater, der skal bestå prøvesager i landsretten.

Som det fremgår af den kommenterede høringsoversigt, er Justitsministeriet ikke enig heri (L 74 – bilag 1):

”En ansat i en offentlig myndighed, der ikke er ansat med det særlige formål at møde i retten, kan efter de gældende regler møde i retten for myndigheden, uden at der stilles krav til den ansattes uddannelse, og uden at der stilles krav om at bestå en prøve i retssagsbehandling for at kunne møde i retten eller om at bestå et prøvessagsforløb for at kunne møde i landsretten. Lovforslaget giver mulighed for, at statslige myndigheder fremover også kan møde i retten ved personer, der er ansat med det særlige formål at møde i retten. Til gengæld stilles der med lovforslaget som noget nyt krav om, at en ansat i en statslig myndighed fremover skal have en dansk juridisk bachelor- og kandidatuddannelse for at kunne møde i retten for myndigheden. Dette krav vil gælde, uanset om den pågældende er ansat med det særlige formål at møde i retten. Efter Justitsministeriets opfattelse er der ikke grundlag for herudover i retsplejeloven at stille krav om, at en ansat i en statslig myndighed for at kunne møde i retten for myndigheden skal have bestået en praktisk prøve i retssagsbehandling eller skal have bestået et prøvessags-

forløb for at kunne møde i landsretten. Når en offentlig myndighed vælger at møde i retten ved en ansat, vil myndigheden imidlertid i sagens natur bl.a. lægge vægt på, at den pågældende ansatte er i stand til at varetage hvervet som rettergangsfuldmægtig på en professionel måde.”

Justitsministeriet er således enig med Den Danske Dommerforening i, at statsligt ansatte, der møder i retten for deres arbejdsgiver, skal være i stand til at føre retssagen på en professionel måde.

Justitsministeriet er imidlertid ikke enig i, at sådanne statsligt ansatte skal sidestilles med advokatfuldmægtige og advokater i henseende til at bestå en retssagsprøve i byretten eller prøvesager i landsretten.

Som anført i pkt. 2.1.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger er der således efter Justitsministeriets opfattelse væsentlig forskel på at repræsentere en anden person og at repræsentere den statslige myndighed, som man er ansat i. Det er derfor efter Justitsministeriets opfattelse velbegrundet, at der stilles større krav, når en person møder i retten på vegne af tredjemand, end når den ansatte møder i retten på vegne af den statslige myndighed, som den pågældende er ansat i.

2. Efter de gældende regler kan en advokatfuldmægtig møde i byretten for den advokat, som advokatfuldmægtigen er autoriseret hos. Dette gælder fra advokatfuldmægtigens første arbejdsdag og i alle civile sager i byretten. I praksis vil advokaten typisk lade sin advokatfuldmægtig starte med at møde i enkle sager og gradvis give den pågældende sværere og sværere sager, sådan at advokatfuldmægtigen gradvis kan opnå erfaring med at føre retssager.

Den retssagsprøve, som i dag anvendes i byretten, er en af betingelserne for at opnå beskikkelse som advokat. Retssagsprøven skal altså ikke bestås, for at advokatfuldmægtigen kan møde i retten. Retssagsprøven skal derimod bestås, for at advokatfuldmægtigen efter 3 års fuldmægtigtid kan opnå beskikkelse som advokat. Som nævnt vil advokatfuldmægtigen, før den pågældende indstiller sig til retssagsprøven, have kunnet opnå erfaring med at føre retssager ved at møde i civile sager i byretten.

Statsligt ansatte, der møder i retten for deres arbejdsgiver, er ikke advokatfuldmægtige og skal ikke være advokater, og de repræsenterer ikke på samme måde som advokatfuldmægtige og advokater en klient, når de mø-

der i retten. De har heller ikke en fuldmægtigtid af en bestemt længde, som de skal gennemføre.

Det er på den baggrund vanskeligt at udforme en ordning for statsligt ansatte, der møder for deres arbejdsgiver i retten, der er parallel til ordningen med retssagsprøve i byretten for personer, der ønsker at opnå beskikkelse som advokat.

Under hensyn til, at advokatfuldmægtige kan møde i retten uden at have bestået en retssagsprøve, og at fuldmægtigtiden er 3 år, vil en vis parallelitet kunne opnås ved en regel om, at statsligt ansatte kan møde i retten i 3 år og derefter skal bestå en retssagsprøve for fortsat at kunne møde i retten. En sådan retssagsprøve for statsligt ansatte, der møder i retten for deres arbejdsgiver, vil i hovedtræk kunne baseres på den retssagsprøve, som skal bestås for at opnå beskikkelse som advokat. Prøverne vil dog ikke kunne være identiske, bl.a. fordi god advokatskik indgår i advokatretssagsprøven, og statsligt ansatte, der møder i retten for deres arbejdsgiver, er ikke omfattet af regler om god advokatskik. Endvidere vil det ikke være naturligt, at Advokatsamfundet, som forestår advokatretssagsprøven, skulle forestå en retssagsprøve for statsligt ansatte, der ikke skal være advokater. Selv om der vil være mindre forskelle mellem prøverne, vil det være naturligt, at de to prøver gensidigt vil kunne erstatte hinanden. Det vil for det første betyde, at når en advokatfuldmægtig har bestået advokatretssagsprøven, behøver den pågældende ikke at bestå retssagsprøven for statsligt ansatte, hvis den pågældende senere ansættes i en statslig myndighed for at møde i retten for myndigheden. Det vil for det andet betyde, at når en statsligt ansat har bestået retssagsprøven for statsligt ansatte, behøver den pågældende ikke at bestå advokatretssagsprøven, hvis den pågældende senere ønsker at opnå advokatbeskikkelse.

Ændringsforslaget under pkt. 4 er udformet i overensstemmelse hermed. Det bemærkes, at ændringsforslaget indeholder en bemyndigelse til justitsministeren til at fastsætte regler om retssagsprøven. Dette skal ses i lyset af, at retsplejeloven også bemyndiger justitsministeren til at fastsætte regler om advokatretssagsprøven. Såfremt ændringsforslaget vedtages, må det påregnes, at Justitsministeriet skal bruge en vis tid på at udforme sådanne regler, og statsligt ansatte vil ikke kunne indstille sig til den nye retssagsprøve, før reglerne er udstedt. I lyset af, at statsligt ansatte ifølge ændringsforslaget vil kunne møde i retten uden at have bestået en retssagsprøve i 3 år, efter at de første gang, efter lovændringen er trådt i kraft, møder i retten, er der ikke medtaget en overgangsregel i ændringsforslaget.

3. Efter de gældende regler kan en advokat eller en advokatfuldmægtig, der har været i praktisk juridisk virksomhed i mindst 2 år, møde i landsretten og Sø- og Handelsretten for en advokat med møderet for landsret, som advokaten eller advokatfuldmægtigen er autoriseret hos. Adgangen til at procedere for landsretten gælder i et tidsrum af 2 år fra den første procedure. Når det findes rimeligt, kan den landsret, i hvis kreds den pågældende er autoriseret, forlænge dette tidsrum.

I øvrigt har en advokat møderet for landsretten og Sø- og Handelsretten, når advokaten har bestået en prøve i procedure. Prøven kan aflægges af advokater og af advokatfuldmægtige, der som beskrevet ovenfor kan give møde for landsretten.

Statsligt ansatte, der møder i retten for deres arbejdsgiver, er ikke og skal ikke være advokatfuldmægtige eller advokater, og de repræsenterer som nævnt ikke på samme måde som advokatfuldmægtige og advokater en klient, når de møder i retten.

Det er på den baggrund vanskeligt at udforme en ordning for statsligt ansatte, der møder for deres arbejdsgiver i retten, der er parallel til ordningen med landsretsprøve for personer, der ønsker at opnå møderet for landsret.

Under hensyn til, at advokater og advokatfuldmægtige med 2 års anciennitet kan møde i landsretten uden at have møderet for landsret i i hvert fald 2 år, vil en vis parallelitet kunne opnås ved en regel om, at statsligt ansatte kan møde i landsretten i 2 år og derefter skal bestå landsretsprøven for fortsat at kunne møde i landsretten. Det vil betyde, at adgangen til at aflægge landsretsprøven udvides til statsligt ansatte, der møder i retten for deres arbejdsgiver.

Ændringsforslaget under pkt. 4 er udformet i overensstemmelse hermed. Det bemærkes, at ændringsforslaget indebærer, at statsligt ansatte, der møder i retten for deres arbejdsgiver, får adgang til at aflægge den samme landsretsprøve som advokater og advokatfuldmægtige. Der vil således være tale om en fælles ordning for begge grupper, og det betyder også, at en person vil kunne opnå møderet for landsret ved at bestå den første prøvesag som advokat eller advokatfuldmægtig og den anden prøvesag som statsligt ansat, der møder i retten for sin arbejdsgiver – eller omvendt.

4. Ændringsforslag som beskrevet i pkt. 2 og 3 ovenfor vil kunne udformes på følgende måde:

”Til § 1

1) Efter nr. 6 indsættes som nyt nummer:

”01. I § 119, stk. 5, indsættes efter 2. pkt.:

”Personer, der har bestået en praktisk prøve i retssagsbehandling efter § 262, er fritaget for kravet om den praktiske prøve i retssagsbehandling.””

2) Efter nr. 7 indsættes som nye numre:

”02. I § 133, stk. 2, indsættes efter ”landsretten”: ”, og af personer omfattet af § 260, stk. 4”.

03. I § 133, stk. 4, 1. pkt., indsættes efter ”nr. 5”: ”, og den praktiske prøve, der er omhandlet i § 262, stk. 1”.”

3) I det under nr. 13 foreslåede § 260, stk. 4, 2. pkt., indsættes efter ”stk. 2”: ”, og opfylder kravene i § 262”.

4) Efter nr. 14 indsættes som nyt nummer:

”04. Efter § 261 indsættes:

”§ 262. Personer omfattet af § 260, stk. 4, skal senest 3 år efter, at de første gang i medfør af § 260, stk. 3, nr. 4, møder for en part, bestå en praktisk prøve i retssagsbehandling. Personer, der har bestået en praktisk prøve i retssagsbehandling efter § 119, stk. 2, nr. 5, eller som har opnået beskikkelse som advokat, er fritaget for kravet om den praktiske prøve i retssagsbehandling.

Stk. 2. Personer omfattet af § 260, stk. 4, kan møde i landsretten og Sø- og Handelsretten i 2 år efter, at de første gang i medfør af § 260, stk. 3, nr. 4, møder for en part i landsretten eller Sø- og Handelsretten. Efter udløbet af de 2 år kan sådanne personer møde i landsretten og Sø- og Handelsretten, når de har bestået en prøve i procedure, jf. § 133.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter regler om den praktiske prøve i retssagsbehandling.”””””

5. Justitsministeriet kan ikke støtte et sådant ændringsforslag. Der henvises til det, der er anført i pkt. 1 ovenfor, den kommenterede høringsoversigt og lovforslagets bemærkninger.

Justitsministeriet skal endvidere påpege, at ministeriet ikke har haft mulighed for nærmere at vurdere de økonomiske og administrative konsekvenser af ændringsforslaget, men at indførelse af et krav om at bestå en retssagsprøve for, at statsligt ansatte skal kunne fortsætte med at møde i retten for deres arbejdsgiver, må antages at føre til merudgifter for staten.

Advokatretssagsprøven koster i dag 4.500 kr., når den aflægges under en virkelig retssag, og i praksis typisk mellem 10.000 kr. og 20.000 kr., når den aflægges som en retssagsprøve i en fiktiv sag. Disse udgifter betales af advokatfuldmægtigens private arbejdsgiver.

En retssagsprøve for statsligt ansatte, der møder i retten for deres arbejdsgiver, vil som nævnt i pkt. 2 ovenfor adskille sig fra advokatretssagsprøven og vil ikke skulle forestås af Advokatsamfundet, men også en retssagsprøve for statsligt ansatte, der møder i retten for deres arbejdsgiver, må forventes at koste noget, og disse udgifter vil skulle afholdes af staten.